Clemēs vrbano litez qꝛ mouerat/ergo.
Explicit errantem codex vasurus in orbez
Consilij placeat nominetur epistola pacis
Si facit anterior torpor vel deuius error
Vt taceant lingue/mundū transite libelle
Scisme necat tale pote conciliū generale
Clama/nō metue montes trāsire per altos
Per siluas/ꝛ aq̄s/valles/lacerasq̄ miricas
Non defers merces/sed veri portitor es tu
Et si displiceas veri qꝛ nūcius/ex q̄.
Assem vix valet eē tuū:q̄d si laceraris:
¶ Finit epistola pacis

E

De eodez scisinate

alius tractatus eiusdem.

In inquisitiōe veritati tāgentis ꝓximū scisma/ꝛ statum eius/oꝑtet ñ eē monoculū. sic ꝙ tm̄ vnoculo ad rem ip̄am attēdam⁹. qd̄ fit/dum illa tantummō que ꝓ parte nostra faciunt aspicim⁹. ꝛ aduersas rōnes videre negligimus. Et qꝛ multi/vt suppono/offerent oculis videre volentiū/rōnes/que faciunt ꝓ sua opinione/in materia que nunc ventilatur. scilicet de subtrctione obedientie a domino nostro in toto vel in parte. decreui q̄dam similiter in aspectu adducere/in oppositū facientia. ¶ Primo notet̄ que ꝛ q̄lis ꝑsona et/cuius fama et status nūc tractatur/ꝛ q̄bus priuilegijs/q̄ dignitate/ꝛ superioritate/dotat⁹ est. Idcirco summe cauendū est ne q̄d temere aut incōsiderate aut p̄cipitanter fiat. ¶ Secūdo notet̄ ꝙ obtulit semꝑ ꝛ publice in p̄mo ꝯsistorio/ꝙ vicz hēbat ꝓmtitudinē animi ad mortem ꝓ ouibꝫ sustinendā/anteq̄ nō fiet vnio ecclesie. ¶ Tertio notet̄/ꝙ cessio sua si nunc fieret nō esset ꝯueniens/sed pessima/nisi ꝑ us ab aduersa ꝑte alia sentirem⁹. Et ita nō debet accusari de ꝑiurio si nō cesserit vel cedat/p̄sentialiter. Si dicatur ꝙ nec hoc petitur/sed ꝙ reddat se voluntarium ꝛ promptum ad cessionem ¶ Primo videat̄ si iuramentum hoc importat qd̄ vocaliter nūc istud offerat. ¶ Secundo aduertatur si illa oblatio de ꝓmptitudine ad mortem/satꝫ hoc importat ꝙ etiam ꝑatus est cedere anteq̄ non fieret pax. ¶ Tertio videatur si possit habere colorem sufficientem/ad excusationem suam. ꝙ vocaliter ꝓ nunc non offert cessionē anteq̄ sciat̄ voluntas eoruz de aduersa ꝑte. quia estimat forsan ꝛ non sine apparentia/ꝙ aduersarij magis fortificarentur vel indurarentur. Et dicerent int̄ p̄tantes istā oblationez in malū/ꝙ diffidit de iure suo/ꝛ hoc non sine colore. ¶ Quarto principaliter noterur/ꝙ ꝑ bullam in rñsione tertia/offert simpliciter ꝛ absolute/ꝙ vult tenere iuramentum in forma ¶ Quō igitur poterit argui de ꝑiurio? Si dicatur ꝙ intelligit aliter iuramentū/q̄ cardinales ꝛ alij/nō obstat. qꝛ nondū vidim⁹ nec venimus ad h̄/ꝙ cessio debeat compleri quousq̄ viderimus de rñsionibus aliorum alteteri⁹ obediētie. Et si tūc papa velit subterfugere/ꝛ glosare/ꝛ ita pacem ꝑ hoc impedire/locum habebit interp̄tatio/ꝛ sue interp̄tationis si mala sit/impugnatio. ¶ Quinto notet̄ ꝙ ꝑ nuncium apostolicū/qui nouissime venit/fecit multa offerri domino regi ꝛ alijs/sup̄ declaratione voluntatis sue. ꝛ difficile esset iudicare eū nisi talia scirent̄/que tñ non est necesse reuelare vniuersitati vel omnibus/p̄sertim vbi negocia non tractant̄ ita secrete/quin faciliter sciri possint. ¶ Sexto notetur ꝙ in quarta questione inter illa que ponuntur/supponitur ꝙ papa fuerit ꝓtestatus de nō recedendo a vijs suis. quod multi omnino falsum estimant īmo potius offert omnem viā rōnabilem. ¶ Septimo notetur ꝙ via cessionis est inefficax ꝛ insufficieus si alij de alia obedientia nolint illam recipere. Et ideo mirum videretur ꝙ ad talem viam que ex ypothesi possibili/esset inefficax/aliquis obligaretur. ¶ Si dicatur ꝙ saltem papa/tenetur scd̄m p̄parationem animi acceptare istam viam. Non video qualiter istud possit negari/quia etiam tenetur acceptare isto modo mortem. Sed ꝙ non habeat istam ꝓmptitudinem non potest sciri. cum sit in mēte. Nec videtur ꝙ teneatur explicare voce vel signis exterioribus pro nunc/propter aliqua tacta circa tertium notatum. qꝛ nec etiam hoc iurauit. Et forte expediens est silere vsq̄ ad tempus renunciationis/ꝓpter ambitiones illorum. qui tenderent ad papatum/diuersis vijs/cautelis ꝛ modis et possent impedire factum totum. ¶ Octauo notetur ꝙ possibilis est alia via/conueniens ꝛ bona. ꝛ que ab aduersarijs forte acceptabitur/ꝛ in hoc casu qui clarus est papa sufficienter se absoluet apud deuz ꝛ homines. si illā viam acceptet ꝑ quā fiet pax.

F

Nã supposito qõ cessio de se eẽt via melior tũ pt fieri insufficiẽs p accidẽs. Item non semp meli⁹ bonũ cadit sub obligatiõe. q̃n sufficiat min⁹ bonũ acceptare. Duob⁹ enim ꝓpositis bõis maiori ⁊ minori stat q̃ ad nl̃ lũ obliger. Stat ẽt q̃ ad min⁹ obliger / ⁊ ñ ad maius. ⁊ stat q̃ ad vtrũq; obliger / sub distinctione. Et in casu illo est qõ apud doctores/an tenear acceptare mai⁹ bonũ. ⁊ ñ est dubia illa qõ si mai⁹ bonũ sit mihi difficilius/ꝫ si ceteris pib⁹ ⁊ stãte eã facilitate. In casu isto si dimittã mai⁹ bonũ/dicũt aliq̃ q̃ pecco ꝓpt ꝓẽptũ/apud alios oppositũ ẽ multũ pbabile. Vñ ꝓpt expiendã libtatẽ meã/vel aliqõ tale/possũ/vt videt/ licite mai⁹ bonũ deserere minori acceptato. Et applicet in casu nr̃o/ ⁊ ꝓstat q̃ papa dicere poterit de ista via/ ⁊ alia minus bõa/q̃ cetera nõ sũt paria. ¶ Nono notet q̃ papa nõ põt teneri ad cessionẽ/secluso iuramẽto/nisi iste tres ꝓditiones ponant. Primo q̃ p cessionẽ hẽatur vnio. Scõo q̃ alit nõ posset hũanit⁹ hri. Tertio q̃ malũ illud ꝓter qõ sit cessio faciẽda. sit mortifer aiab⁹ ⁊ q̃ p cessionẽ nõ augeat. Hũc bñ attẽdamus si reb⁹ adhuc stãtib⁹ vt stãt/ pẽtim apud adversarios nr̃os/q̃ ꝓ opiones ig̃ram⁹. possz dici apparẽter aliquã triũ ꝓditionũ deesse/ nũc in cessione. ¶ Decimo notet q̃ ẽt de pte nr̃a: rex hispanie. ⁊ rex arrogonũ. ⁊ pẽtiz ei⁹ ppl's/nõ sũt adhuc determinati ad istam viã cessionis/imo dicũt multi vidisse mlt's lr̃as/q̃b⁹ oppositũ clare ppẽdit. Et istis sic pdurãtib⁹ ꝓstat q̃ cessio ñ eẽt via totalit suficiẽs. imo multi formidãt/ne iã sit formatus vn⁹ rãcor ⁊ qõdã seminariũ discordie inter illos hispanos ⁊ arrogoñ. ex vna pte/ꝯ gallicos/ ⁊ interẽtant q̃ in odiũ eoꝝ volũt papã deponere/ qr de patria. ¶ Undecimo notet q̃liter p determiationẽ istaꝝ qõnnm si nẽ fierẽt/ posset poni scisma ĩ fide int vniuersitatẽ pieñ/ ⁊ papã nr̃m ⁊ sibi adherentes ex vna pte. Iundẽ ⁊ alias vniuersitates alteri⁹ obedie/q̃ sũt emule ei⁹/ ⁊ in q̃b⁹ sunt clerici ⁊ vigit vniuersitas. ¶ Duodecimo notet modus q̃ tenet ꝯ scedulis/ ⁊ mõ vocũ seu opinionũ/vel delibationũ/qr in illis q̃ fiũt p modũ vniuersitatis/facultas theologie ad quã spectat ꝑncipalissime illud negociũ. nõ bz nisi q̃rtã vocẽ. ⁊ facultas medicine tantã. ¶ Tertiodecimo notet/quõ pt req̃ri salua ꝓscia/q̃ a papa q̃ nõ ẽ iudicatus scismatic⁹/aut heretic⁹/posset remoueri obediẽtia/circa ea q̃ ad eũ sp spectare ꝓfessa sunt. Et aduertere debẽt talia agẽtes / suppenis expssis/ ⁊ de pctõ ad deũ notat. q. iij noue. cũ ibi allegat. Si dicat q̃ papa oñdit se scismaticũ. h nõ est clar per pcedẽtia Item non est talis iudicatus ab habentibus ptãtem/ ⁊ nõ est in ptãte libera cuiuslibet sic iudicare de papa. ⁊ ab ei⁹ obedia remouere. aut cõtemnere snias suas vel iurisdictionẽ diminuere. Et videat si tales sint suspecti de scismate ꝓtra papã. Itẽ notent ꝑncipes q̃d tales facerẽt cõtra eos si ipune auderẽt ⁊c. Et quã fidelitatẽ seruarẽt. quia sic dicere possent q̃ eẽnt tiranni. ¶ Quartodecimo notet si expediret simplicit eccie q̃ plati darẽt bñficia. ⁊ si meli⁹ distribuerẽtur attẽto statu eoꝝ ⁊ familiariuz ⁊c. Et an studiosi in vniuersitatib⁹ hẽent bñficia. Et an mali plati fierent peiores. qr magis honorarent. ⁊ eis adularetur in peccatis. ¶ Quintodecimo notet q̃ si expediat ꝑncipes iucitare/ad remouendũ vel diminuendũ iurisdictionẽ/vel reddit⁹ eccie/siue rõne siue alterius/auctoritate/ ⁊ si bona meli⁹ distribuerẽtur/ ⁊ si licite h facerẽt. Et si totus clerus finaliter infra breue tps pderetur/ et affligeretur/maioribus primo destructis ⁊ afflictis. ¶ Decimosexto notetur circa iuramentum pape. Si factum ante papatũ liget cũ postq̃ est assumptus. Item si posset secum dispensare. Item si iudicet q̃ vergat in detrimẽtũ saluts ⁊ tot⁹ eccie obsuatio iuramti. Itẽ si iterptatõ spectet ad eũ. Itẽ si magꝭ ps clicoꝝ spẽalit doctoꝝ vtriusq̃z iuris diuini ⁊ humani/sit secum/q̃ obsuatio illa iuramenti esset in detrimentũ salutis ⁊c. An excusetur. Item vt iam dictuz est offert q̃ vult obsuare. Et q̃ laboretur interim apud alios. Item si habuerit causaz male suspicandi in materia ista/ ⁊ cautere/spondendi/attenta variatione circa eum/ ⁊ Clementem/ ⁊ moribus quorundam cardinaliũ. Et qõ sibi negabat modus practicandi viam cessionis. ¶ Decimoseptimo notet qõ in prima respõsione sua / in qua aliqui dicunt eũ reprobasse simpliciter modum cessionis: non potest hoc exprẽsse haberi/quia illud quod ponit de scandalo ꝛp nicie ⁊c. refertur ad modum exequendi illã viam si esset in eptus. Et ideo illum petebat modum exequendi. ⁊ circa hoc mirantur aliq̃/quomõ h sibi potuit rõnabilr rõnegari/cũ maxie h tãgat eũ/ ⁊ sit caput ⁊c.

¶ Decimooctauo noteť/ꝛ aduertat vniuersitas/quō aliq̄ ō suppositi si ꝓbāt simplicit ꝛ de plano vias q̄s ipa reputauit vtiles/bonas ꝛ ꝓueniētes/ꝛ p quaꝝ quālibet posset hr̄i paꝝ ꝛ rōnes ad h̄ dedit ꝛ se obtulit in lr̄is patētib̄/quālibet illaꝝ/ꝓtra quālibet sustinere. Et videat si circumstantie sic sūt īmutate/vel ex psona/vel tpe/ q̄ oēs vie alie p̄ter cessionē sint facte inepte/ꝛ insufficiētes/imo q̄ illaꝝ coloratores/ aut opinatores digni sint punitione/vel infamatiōe/ꝛ p̄ftim qꝛ in impugtiōe dictarū viaꝝ aliaꝝ/fiūt rōnes ab aliq̄b̄/quē p oī tpe militāt ꝓtra eos. si q̄d vtutis hēant. ꝛ si sit in honorē vniuersitatis ipa viderit. ¶ Decimonono noteť spēalit pbatio ꝓcilij generalis. qō tn̄ necessario fiendū q̄dam bn̄ apparenter psuadebāt/ꝓpt electionē noui pape Et hec est radix īsnia breui. Quia magna ps catholicoꝝ est neutra/sic q̄ credit q̄ neuter sit papa. aut in dubio suspēsam se tenet Isti vo ꝓnter bn̄t credere/aut dubitare/ō cardinalib̄ vtriusq̄ ptis. q̄ nō possint esse sil̄r eligere papā nouū. qꝛ si neuter sit papa maxia ps eoruz/nec bz nec hr̄e pōt ptātem creandi nouū papā/nec alij q̄cunq̄s a cardinalib̄ nisi p ꝓcilū generale. Supposito q̄ oēs catholici pticulariter ꝓsentirent ī aliq̄s certos/p eligēdo nouo papa. si nō fieret collegialiter nihil eēt. Alioq̄n vrbanus intrusus habuisset maximā appentiā. Si dicat q̄ cardinales soli antiq̄ creabūt nouū Primo dubiū est apud multos an pdiderūt ptātē eligēdi. Itē si alij cardinales oēs sunt veri cardinales. si antiq̄ nō hēbūt nisi ptiales voces. Alij enī hn̄t ptātez in electione pape. sic ipi. Jō non eēt fm istā rōnem plena pacificatio oīm/sine ꝓcilio generali ¶ Vicesimo noteť. Si papa incipiat pse/qui alios/qꝛ videt int cetera q̄ illi q̄ sunt p se ab eis psequunť/ꝛ quedā talia. ꝛ vtať excōicationib̄/vtꝝ ille erūt timēde vel non. Si remoueat bn̄ficia/vtꝝ repienť alij qui capiāt. Si illi excōicenť ꝛ non curēt. vtrū psumendū sit simile q̄ alij non curabunt/ꝛ q̄ debent cōuiuere ꝛ cōicare cū eis sic ante. Et quod erit remediū ī celebrare volēte ꝛ in articulo mortis/an erit aliq̄s sic neglīgens ꝓpria salutē aut temerarius. q̄ nō formidet sniam illi⁹ quē tenet aut tenere debz papā. saltē q̄ nō est iudicatus nō eē talis. Et qō erit etiam in vita remedium/vel releuamen.

Sequitur item alius tractatus de eodem. 20

Presupposito q̄ papa possit fieri scismatic⁹ ꝛ hētic⁹. Eo ēt q̄ de his criminib̄ posset accusari si de his eēt vehemēter īfamatus/ꝛ suspectus. Quoꝝ vtrūq̄s q̄dam negare voluerunt. ¶ Queritur vtꝝ rebꝫ stantib̄ vt nūc turbate sunt in eccia/sit expediēs accusare iudicialiter dn̄z Benedictū nouissime in papā electū super hmōi criminib̄ herek ꝛ scismatis. Primo q̄ sic/qꝛ nō debēt fideles se exponere discrimini. Amans enī piculū peribit in illo inq̄t sapiēs. Sed obedire homini scismatico vel heretico vt vo pape eēt discrimē peccati mortalis/vt videť. Et nō obedire eidē si sit ver⁹ papa/ꝛ nō scismatic⁹/est sil̄r discrimē/iō ī casu dubio sic ē mō apō ml̄tos/dz ī q̄ri ꝛ sciri vitas. Et videť fūdari posse ista rō ī regl̄a mgr̄ali theologie. q̄ dubitans de aliq̄ actu an sit pctm̄ mortale/ꝛ faciēs illuz actū dz eē cert⁹ q̄ peccat mortal̄r. Cui⁹ rō assignať illa q̄ dicta ē. qꝛ expōit se discrimini. Qꝛ āt nē sit dubiū apō ml̄tos an bn̄dict⁹ sit scismatic⁹/ꝛ heretic⁹/vl̄ n̄. pz ad oculū de multz q̄ sibi obediūt/ꝛ alij n̄/ēt de sua obediētia ēt de coō reḡ/imo ꝛ ī eadē vniuersitate vl̄ collegio. Tollēdū ē igiť illud dubiū a cordib̄ hoiz/ne obediēdo exponāt se discrimī rōe dubitatōis añdicte. Noteť. xix. dis. Anastasi⁹/q̄ cōicauit fotino ꝛ arcbatio. ¶ Scōo sic n̄ min⁹ ncēe ē vel expediēs scire an sbtractō sit ꝓtinuāda/q̄z fuit expediens coḡsceť an eēt faciēda/sz expediēs fuit scōz vt nē suppōiť. igiť ꝛ pmū. Añs p pma pte fūdatū viōť ī sufficiēti sil̄itudie. Addito ēt q̄ p⁹ sbtractōz ml̄ta facta sūt ꝛ aliq̄ oblata p bn̄dictū/ꝓpt q̄ ml̄ti varie sētiūt de sbtractōe ꝓtinuāda vl̄ n̄ ꝓtinuāda. Dicētib̄ aliis qꝛ bn̄dict⁹ satz offert. ꝛ cessāt cāe subtraciōis. Aliis in oppositū asserētib̄/q̄ nec cessant/imo nec cessare possunt vt vnq̄s possit ī patu ius habere/ propterea necessaria est vt videtur iuridica discussio. ¶ Tertio sic Caritas obligat ꝛ mandat curare de proximis ꝛ eorum salute/ꝛ reductioue ad cognitionem veritatis. Si ergo sumus certi sufficiēter q̄ Benedicto nullo modo est obediendum sub pena scismatis quia scismaticus est/nos ex hoc debemus procurare q̄ alia regna vel singularia supposita